

ЕНЕРГЕТИЧНІ СТРАТЕГІЇ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В КОНТЕКСТІ ПРОЯВУ МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Салюк-Кравченко О. О.

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри публічного адміністрування, докторант
Міжрегіональної Академії управління персоналом;
старший науковий співробітник сектору вищої освіти
відділу освітньої статистики і аналітики
ДНУ «Інститут освітньої аналітики»
м. Київ, Україна*

Розглянемо енергетичні світові політики у формуванні міжнародних організацій власного енергетичного стратеготворення. Таким чином, відповідні організації мають відповідні механізми формування енергетичного тренду через різні інструменти власного ресурсного впливу (фінанси, політичні треки обговорення, технічні регламенти, новітні технології, міжнародні правові інструменти, започаткування та розвиток неурядових організацій та інші), що можуть бути безпосередньо реалізовуватися як саме в енергетичні галузі, так і опосередковано через інші галузі (економічна, політична, екологічна, промислово-технічна, цифрова та інші).

Є необхідність зазначити приклади декількох найбільш впливових міжнародних організацій на світовій політичній арені світу. Розпочнемо зі спеціалізованих міжнародних організаційних, які реалізують власну енергетичну стратегію через спеціалізовану енергетичну політику. Відтак до таких організацій можна віднести ОПЕК [1], Міжнародне енергетичне агентство [2] та Конференцію з Енергетичної хартії [3] та інші.

Відтак, зазначимо, що ОПЕК є міжнародною енергетичною організацією до складу якої входять держави, що займаються нафтовим промислом та експортують в країни світу близько 75 відсотків всієї нафти відносно світової долі нафтового ринку. Також доречно підкреслити, що відповідна міжнародна організація провадить енергетичну політику розширення власного впливу на глобальну енергетичну безпекову сферу. Так ОПЕК має домовленості з іншими 10 країнами світу, які не входять у відповідну організацію, що мають у власних економіках вагому утворювальну нафтогазову компоненту внутрішнього

валового продукту. Відповідні домовленості мають назву ОПЕС+, та регламентуються як міжнародний чинник поглиблення міжнародного контролю за справедливим утворенням на світовому ринку нафти.

Міжнародне енергетичне агентство є міжнародною енергетичною організацією в межах Організації економічного співробітництва та розвитку, що від початку свого заснування функціонує на автономних незалежних засадах, яка генеральною метою свого функціонування становить виконання цілей та завдань Міжнародної енергетичної програми (становить чіткий механізм енергетичної безпеки світового рівня, який можливий для реалізації на момент настання енергетичної небезпеки пов'язаної з кризово-катастрофічної ситуації зі сталим функціонуванням світових ринків енергоносіїв (більшою мірою пов'язаного з нафто-газовим енергетичним продуктом)).

Можливо узагальнити, що Міжнародне енергетичне агентство було створено на протидію ОПЕС і його впливу в глобальній енергетиці. Але разом з тим, одночасне існування таких міжнародних енергетичних організацій як ОПЕС та Міжнародне енергетичне агентство зберігає баланс стабільного функціонування глобальної енергетичної безпеки та формує стале функціонування енергетичної політики світу.

Завершенням розгляду спеціалізованих міжнародних енергетичних організацій є дослідження формування енергетичної політики Конференцією з Енергетичної хартії. Відтак зазначена організація є структурою, яка створена відповідно домовленостей Договору до Енергетичної хартії, що має механізмом самоорганізації діяльності має конференційний тип функціонування, на якому виносяться для обговорення енергетичні питання членами підписантами хартії. Слід зазначити, що Конференцією з Енергетичної хартії в новітній час формує саме правову компоненту сучасної енергетичної безпекових глобальних моделей.

Наступні до розгляду міжнародні організації універсального спрямування глобального світового значення, такі як Світовий банк [4], МВФ [5] та ООН [6] зі цілою низкою власних комісій, програм та агентств в енергетичній сфері.

Отже, для дослідження було обрано дві тотожні міжнародні організації, які доповнюють одна одну, а саме МВФ та Світовий банк, які в розумінні своєї інституціональної особливості фінансово-кредитних установ глобального рівня, в яких основною генеральною метою є подолання бідності населення планети через механізм побудови міцної світової економіки, що разом з тим має чинники впливу та інструменти формування глобальної енергетичної політики у світі через національні рівні впровадження зазначеного.

Світовий банк має у своєму арсеналі фінансових інструментів проєктні механізми розвитку національних енергетик шляхом виділення

кредитних ресурсів на амортизацію, підвищення енергоефективності, енергозаощадження та декарбонізації енергетичної галузі та розвиток зелених видів енергетик. Міжнародний валютний фонд в порівнянні з попередньо розглянутою міжнародною організацією несе більш макроекономічний вплив на політики держав, що формується теж через фінансово-банківські кредитні інструменти стимулювання національних економік в частині розвитку національних енергетичних систем.

Ключовим і динамічним елементом відмінності від інших міжнародних організацій від МВФ та Світового банку це є механізм нормативно-правового впровадження та контролю за їх виконанням договірних зобов'язань укладених з публічно-представницькими органами влади держав учасниць програм розвитку від зазначених організацій. Доречно зазначити, що в частині зобов'язань виконання укладених відповідних договорів з МВФ та Світовим банком, щодо виконання певних макроекономічних показників та нормативно-правового впровадження взятих на себе завдань урядами країн є обов'язковими до виконання та слугують поетапними індикаторами для надання наступних фінансових ресурсів для держав.

Перейдемо до власних енергетичних позицій ООН в глобальній енергетичній безпековій моделі світу, що впроваджується через ряд створених організацій різного структурного типу, таких як Міжнародне агентство з ядерної енергії (IAEA) [7], Програма ООН з довкілля (UNEP) [8], Економічна і соціальна рада ООН (ECOSOC) [9], Конференція ООН з торгівлі та розвитку (UNCTAD) [10], Департамент ООН з економічних та соціальних питань (UNDESA) [11]. Енергетична політика ООН є «зелено» орієнтована, сприяє збереженню та захисту світового довкілля і зміцнення екологічної ситуації на планеті, формує певною мірою економічні чинники використання енергетичних ресурсів та несе принципи збереження повноцінного функціонування глобальної енергетичної безпеки, до прикладу контроль та перешкоджання у використанні мирної атомної енергії у військових цілях та інші цілі які формують енергетичну стратегію організації.

У підсумку дослідження енергетичних стратегій вищезазначених міжнародних організацій у формуванні світової енергетичної політики зазначимо, що в системі глобальної енергетичної безпеки існує певна кількість різнополярних міжнародних енергетичних організацій, які в більшій своїй частині, виникли в процесах енергетичних криз, і наразі саме існування відповідної системи організацій формує та становить певний енергетичний безпековий баланс. Але разом з тим існують організаційні структури міжнародного значення універсального типу, в яких енергетична політика займає важливу роль, що теж відіграє одну з провідних ролей у структуризації глобальної енергетичної безпеки.

Разом з тим аналізуючи проведене дослідження, відзначимо необхідність у розробленні та запровадженні механізму збереження стійкого стану функціонування глобальної енергетичної безпекової політики через інструменти повної всесвітньої взаємодії держав світу у політичних, економічних, правових, технічних, екологічних та новітньо-наукових питаннях у єдиній, безполярній та спільній взаємодії у фокусі зміцнення світової енергетичної архітектоніки моделі безпеки. Можливим інструментом механізму міждержавного симбіозу щодо формування глобальної енергетичної безпеки може розглядатися світовий майданчик взаємодії міждержавних інституцій у сфері енергетики на рівні дипломатичних та галузево-енергетичних державних органів публічного управління з обов'язковою участю представників міжнародних організацій, які формують світову енергетичну політику.

Література:

1. The Organization of the Petroleum Exporting Countries (OPEC). Official website URL: https://www.opec.org/opec_web/en/
2. International Energy Agency (IEA). Official website URL: <https://www.iea.org/>
3. The Energy Charter Conference. Official website URL: <https://www.energychartertreaty.org/>
4. The World Bank. Official website URL: <https://www.worldbank.org/ext/en/home>
5. International Monetary Fund (IMF). Official website URL: <https://www.imf.org/en/Home>
6. United Nations (UN). Official website URL: <https://www.un.org/en/>
7. International Atomic Energy Agency (IAEA). Official website. URL: <https://www.iaea.org/>
8. United Nations Environment Programme (UNEP). Official website URL: <https://www.unep.org/>
9. United Nations Economic and Social Council (ECOSOC). Official website URL: <https://ecosoc.un.org/en>
10. United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD). Official website URL: <https://unctad.org/>
11. United Nations Department of Economic and Social Affairs (UNDESA). Official website URL: <https://www.un.org/en/desa>